

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW**

z dnia 2012 r.

w sprawie norm dopuszczalnego ryzyka w działalności spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych

Na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 855) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych;
- 2) kasie – rozumie się przez to spółdzielczą kasę oszczędnościowo – kredytową;
- 3) Kasie Krajowej – rozumie się przez to Krajową Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową;
- 4) zewnętrznych źródłach finansowania kasy – rozumie się przez to zobowiązania kasy z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów, inne niż zobowiązania wobec jej członków, Kasy Krajowej oraz środków otrzymanych w celu realizacji zaakceptowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego programów naprawczych;

§ 2. Kasa obowiązana jest utrzymywać właściwą strukturę aktywów i pasywów, w szczególności zewnętrzne źródła finansowania kasy nie powinny przekraczać poziomu 5% jej sumy bilansowej.

§ 3. 1. Kasa prowadzi działalność z uwzględnieniem zatwierdzonych przez zarząd kasy limitów wewnętrznych określających dopuszczalny poziom poszczególnych rodzajów ryzyka występującego w działalności kasy, odpowiedni do skali i złożoności działalności.

2. Zarząd kasy określa:

- 1) sytuacje, w których dopuszczalne jest przekroczenie limitów wewnętrznych, o których mowa w ust. 1, oraz warunki akceptacji takich przekroczeń;
- 2) sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów, o których mowa w ust. 1, w tym działania mające na celu wyjaśnienie przyczyn przekroczenia innego niż to, o którym mowa w pkt 1, wyeliminowanie tego przekroczenia oraz środki mające na celu zapobieżenie takim sytuacjom w przyszłości.

3. Zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów wewnętrznych, o których mowa w ust. 1, oraz częstotliwość monitorowania ich przestrzegania, a także raportowania o wynikach

tego monitoringu określają wewnętrzne procedury zarządzania ryzykiem prowadzonej działalności dotyczące identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka. Procedury wewnętrzne, o których mowa w zdaniu pierwszym wymagają zatwierdzenia przez zarząd kasy.

§ 4. W ramach wewnętrznych procedur zarządzania ryzykiem kasa wprowadza w zakresie zarządzania:

1) ryzykiem operacyjnym:

- a) zasady identyfikacji, rejestracji i monitorowania straty z tytułu ryzyka operacyjnego oraz przyjęte przez kasę określenie ryzyka operacyjnego dla potrzeb stosowania tych procedur,
- b) plany utrzymania ciągłości działania zapewniające ciągłe i niezakłócone działanie kasy oraz plany awaryjne służące zapewnieniu możliwości prowadzenia bieżącej działalności kasy i ograniczeniu strat w przypadku wystąpienia niekorzystnych zdarzeń wewnętrznych i zewnętrznych mogących poważnie zakłócić tę działalność;
- c) zasady zarządzania kadrami (zasobami ludzkimi), w tym rekrutacji, monitorowania potrzeb kadrowych oraz planowania zaplecza kadrowego (kadry rezerwowej),
- d) zasady zarządzania ryzykiem powierzenia wykonywania czynności podmiotom zewnętrznym;

2) ryzykiem kredytowym:

- a) kryteria oceny zdolności kredytowej klientów kasy, umożliwiające ograniczanie ryzyka kredytowego związanego z produktami i usługami, które kasa oferuje,
- b) system klasyfikacji ekspozycji kredytowych do kategorii ryzyka kredytowego i system identyfikacji ekspozycji kredytowych, które utraciły wartość,
- c) zasady dywersyfikacji portfela ekspozycji kredytowych, stosowne do ustalonego przez kasę dopuszczalnego poziomu ryzyka kredytowego, z uwzględnieniem obszaru terytorialnego, na którym działa kasa,
- d) procedury zarządzania ryzykiem koncentracji;

3) ryzykiem walutowym:

- a) zasady ustalania pozycji w walutach obcych,
- b) strukturę walutową ekspozycji kredytowych,
- c) awaryjne plany działania zapewniające niezakłócone prowadzenie działalności, w tym opis i ocenę źródeł finansowania działalności w walutach obcych;

4) ryzykiem płynności:

- a) schemat organizacyjny uwzględniający podział kompetencji i odpowiedzialności,
- b) system raportowania w zakresie poziomu dziennego pomiaru płynności,
- c) awaryjne plany działania zapewniające niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia problemów z płynnością, w tym opis i ocenę źródeł finansowania.

§ 5. 1. Procedury wewnętrzne powinny określać częstotliwość monitorowania i sprawozdawania o ryzyku.

2. Informacje zawarte w sprawozdaniach wewnętrznych powinny obejmować zakres informacji pozwalający na ich efektywne wykorzystanie w procesie zarządzania ryzykiem w kasie. Częstotliwość monitorowania ryzyka powinna umożliwiać niezwłoczne dostarczenie

informacji o zmianach profilu ryzyka kasy.

3. Kasa powinna wdrożyć wewnętrzny system sprawozdawczości zarządczej, który powinien dostarczać informacji na temat rodzajów i wielkości ryzyka w działalności kasy oraz służyć ocenie skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem w kasie i monitorowaniu przestrzegania limitów.

§ 6. 1. Kasa zapewnia bezpieczeństwo środków pieniężnych zgromadzonych przez jej członków poprzez ubezpieczenie tych środków pieniężnych.

2. Ubezpieczenie obejmuje środki pieniężne każdego członka kasy do wysokości równowartości w walucie polskiej kwoty 100.000 euro, ustalonej z zastosowaniem kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski.

§ 7. Traci moc rozporządzenie z dnia 22 października 2012 r. Ministra Finansów w sprawie norm dopuszczalnego ryzyka w działalności spółdzielczych kas oszczędnościowo – kredytowych (Dz. U. z 2012 r. poz. ...).

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER FINANSÓW

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu
Rozwoju Rynku Finansowego
Piotr Kozłowski

(podpis Dyrektora Departamentu)

Akceptuję

PODSEKRETARZ STANU
Wojciech Kowalczyk

(podpis członka Kierownictwa
Ministerstwa Finansów nadzorującego)

Za zgodność pod
względem prawnym
i redakcyjnym
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Prawnego
Grzegorz Dostatni

UZASADNIENIE

Stosownie do treści art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 855), zwanej dalej ustawą, minister właściwy do spraw instytucji finansowych może określić, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Finansowego i Krajowej Spółdzielczej Kasy Krajowej zwanej dalej Kasą Krajową, wiążące kasy normy dopuszczalnego ryzyka w ich działalności, uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa działalności kas i Kasy Krajowej.

Ustawa zakłada, że działalność kas i Kasy Krajowej podlega nadzorowi sprawowanemu przez Komisję Nadzoru Finansowego, którego celem jest w szczególności zapewnienie stabilności finansowej kas i Kasy Krajowej oraz zapewnienie bezpieczeństwa środków pieniężnych gromadzonych w kasach.

Przedstawiony projekt rozporządzenia wypełniając ustawową delegację ustanawia normy ryzyka działalności kas w zakresie bezpieczeństwa środków zgromadzonych w kasach.

W stanie prawnym poprzedzającym wejście w życie ww. ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych działalność kas nie była objęta publicznym nadzorem o charakterze ostrożnościowym.

Nadzór nad kasami oszczędnościowo-kredytowymi jest przede wszystkim nadzorem ostrożnościowym, skoncentrowanym na zapewnieniu stabilności finansowej kas, prawidłowości prowadzonej przez kasy działalności finansowej, bezpieczeństwa środków pieniężnych gromadzonych w kasach oraz zgodności działalności kas z przepisami ustawy, realizowanym poprzez analizę sytuacji finansowej podmiotu nadzorowanego i ocenę poziomu podejmowanego ryzyka na podstawie otrzymywanych sprawozdań i przeprowadzanych czynności kontrolnych. Ustalenie wiążących kasy norm dopuszczalnego ryzyka w ich działalności będzie miało wpływ na prawidłową realizację funkcji nadzorczych, a w konsekwencji także celów ustawy.

W projekcie rozporządzenia przewidziane zostały, zgodnie z zasadą proporcjonalności obciążeń regulacyjnych, rozwiązania adekwatne do działalności prowadzonej przez kasy oszczędnościowo-kredytowe, uproszczone w stosunku do norm ostrożnościowych obowiązujących banki. Proponowane rozwiązania stanowią niezbędną podstawę dla prowadzenia stabilnej działalności oraz sprawowania nadzoru w celu zapewnienia bezpieczeństwa środków pieniężnych gromadzonych w kasach i przeciwdziałania wystąpieniu ryzyka systemowego.

W § 1 projektu wprowadza się słowniczek definiujący terminologię, którą posługuje się rozporządzenie.

W § 2 została określona norma ilościowa w zakresie utrzymywania właściwej struktury aktywów i pasywów przez kasę. Uzupełnieniem normy ilościowej jest norma jakościowa w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem płynności (§ 5 pkt 4).

W § 3 zostały określone normy jakościowe systemu zarządzania ryzykiem funkcjonującego na podstawie wewnętrznych procedur dotyczących identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka, w szczególności ryzyka operacyjnego, ryzyka kredytowego, ryzyka walutowego i ryzyka płynności.

W § 4 został określony obowiązek ustalenia limitów wewnętrznych, które będą wykorzystywane

w procesie bieżącego zarządzania ryzykiem prowadzonej działalności. Limity mają ograniczać poziom poszczególnych rodzajów ryzyka występujących w działalności kasy. Określono także zasady aktualizacji wysokości limitów wewnętrznych oraz sytuacje, w których dopuszczalne jest ich przekroczenie i sposób postępowania w takich sytuacjach.

W § 5 zostały określone cechy, jakie powinien posiadać system zarządzania ryzykiem, a przede wszystkim funkcjonujący w kasie system sprawozdawczości zarządczej.

W § 6 zostały określone zobowiązanie kas do zapewnienia bezpieczeństwa środków zgromadzonych w kasach poprzez ubezpieczenie przez kasę środków pieniężnych każdego członka kasy do wysokości równowartości w złotych 100.000 euro. Obliczenie tej wartości w złotych następuje do wysokości równowartości w walucie polskiej kwoty 100.000 euro, ustalonej z zastosowaniem kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski.

Obecnie dla zapewnienia stabilności finansowej kas, a w szczególności możliwości udzielania kasom wsparcia finansowego oraz w celu zapewnienia bezpieczeństwa zgromadzonych w nich oszczędności Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa realizuje Program Ochrony Oszczędności. Program składa się z Funduszu Stabilizacyjnego Kasy Krajowej, na którym gromadzone są środki wynoszące co najmniej 1% i nie więcej niż 3% aktywów kas oraz z obowiązkowego Zbiorowego Ubezpieczenia Depozytów w Towarzystwie Ubezpieczeń Wzajemnych (TUW SKOK).

Na podstawie art. 35 pkt 5 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych Kasa Krajowa prowadzi działalność na rzecz swoich członków, a w szczególności określa normy dopuszczalnego ryzyka działalności kas. Uchwałą z dnia 18 marca 1998 r. Kasa Krajowa ustaliła normę dopuszczalnego ryzyka dotyczącą bezpieczeństwa środków pieniężnych zgromadzonych przez członków SKOK-ów, wprowadzając obowiązek ubezpieczenia środków pieniężnych każdego członka SKOK do wysokości 5.000 ECU w TUW SKOK (uchwałą z dnia 14 października 2008 r. wprowadzono zmianę kwoty 5.000 ECU na 50.000 EUR). W związku wejściem w życie Dyrektywy 2009/14/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 2009 r. zmieniającej dyrektywę 94/19/WE w sprawie gwarantowania depozytów w odniesieniu do poziomu gwarancji oraz terminu wypłaty Kasa Krajowa uchwałą z dnia 29 listopada 2010 r. zwiększyła kwotę środków gwarantowanych do wysokości 100.000 EUR.

Należy zaznaczyć, że wprowadzenie proponowanego rozwiązania, wynikającego z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, wchodzącej w życie z dniem 27 października 2012 r. jest tożsame z uchwałą wydaną przez Kasę Krajową na podstawie art. 35 pkt 5 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych i nie nakłada żadnych dodatkowych obciążeń dla systemu spółdzielczych kas oszczędnościowo – kredytowych. Wprowadzenie tego rozwiązania spowoduje utrzymanie obecnego systemu gwarantowania depozytów w kasach i nie doprowadzi do sytuacji, w której skoki zaprzestaną ubezpieczania środków pieniężnych.

W § 7 przekazano informację o utracie mocy rozporządzenia z dnia 22 października 2012 r. Ministra Finansów w sprawie norm dopuszczalnego ryzyka w działalności spółdzielczych kas oszczędnościowo – kredytowych (Dz. U. z 2012 r. poz. ...).

Przepis końcowy § 8 przewiduje, iż rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Stosownie do art. 62 ust. 1 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych Minister Finansów wystąpi do Komisji Nadzoru Finansowego i Kasy Krajowej o wyrażenie opinii w sprawie projektowanego rozporządzenia.

Zawarte w projekcie wiążące normy dopuszczalnego ryzyka nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) dlatego też, projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji.

W opinii projektodawcy regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady z dnia 29 czerwca 1998 r. (98/415/WE).

W opinii projektodawcy projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

W związku z art. 50 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.) należy wskazać, że projektodawca nie przewiduje, aby projektowane przepisy miały wpływ na sektor finansów publicznych, w tym zwiększenie wydatków lub zmniejszenie dochodów jednostek sektora finansów publicznych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt zostanie udostępniony na stronach urzędowego informatora teleinformatycznego - Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji oraz Ministerstwa Finansów.

Pracownik właściwy w sprawie projektu:

Magdalena Jarosz
Starszy Specjalista
tel. 0-22 694-51-05
Wydział Sektora Bankowego
Departament Rozwoju Rynku Finansowego
Ministerstwo Finansów

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które będzie oddziaływał akt normatywny.

Projekt rozporządzenia będzie oddziaływał na spółdzielcze kasy oszczędnościowo – kredytowe, Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo – Kredytową oraz na Komisję Nadzoru Finansowego.

2. Konsultacje społeczne.

Projekt rozporządzenia będzie przekazany do zaopiniowania w ramach konsultacji do Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej, Związku Banków Polskich, Krajowego Związku Banków Spółdzielczych, Konferencji Przedsiębiorstw Finansowych, Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych TUW SKOK.

3. Wpływ aktu normatywnego na dochody i wydatki sektora finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na dochody i wydatki sektora finansów publicznych.

4. Wpływ aktu normatywnego na rynek pracy.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało bezpośredniego wpływu na rynek pracy. Rozporządzenie to bowiem uszczegóławia jedynie przepisy ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych.

5. Wpływ aktu normatywnego na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw. Rozporządzenie to bowiem uszczegóławia jedynie przepisy ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych.

6. Wpływ aktu normatywnego na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Źródła finansowania wprowadzenia aktu normatywnego.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na dochody i wydatki sektora finansów publicznych nie ma konieczności wskazywania źródeł finansowania.